

PÖYTÄKIRJA

Aihe	Rekisteritutkimuksen tukikeskuksen johtoryhmän kokous		
Aika	7.5.2010 kello 13.00 – 15.05		
Paikka	THL, Lintulahdenkuja 4, kokoustila Piparjuuri		
Läsnä	Päivi Leino- Arjas TTL, puheenjohtaja Markku Heliövaara THL Päivi Hämäläinen THL Ulla Hämäläinen KELA Marianne Johnson CSC, ad. 14.45 Irma-Leena Notkola ReTKi Hilkka Riihimäki asiantuntijajäsen Tarja Vainiola ReTKi, sihteeri	Poissa	Ilona Autti-Rämö KELA Jaason Haapakoski THL Kari Kurppa TTL Pasi Moisio THL

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen

2. Esityslistan hyväksyminen

Esityslista hyväksyttiin lisäyksellä Tarja Vainiolan esittäytyminen.

3. Tarja Vainiolan esittäytyminen

Tarja Vainiola kertoi olevansa koulutukseltaan TtM ja suorittavansa jatko-opintoja Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan kansanterveystieteen laitoksella. Väitöskirjan aiheena on kustannusvaikuttavuusanalyysien mittatulosten yleistettävyys. Työuransa hän on tehnyt sairaalamaailmassa.

4. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Edellisessä johtoryhmän kokouksessa (12.3.2010) päätettiin, että pöytäkirjoista tehdään kaksi versiota, joista toinen on suppeampi ja tarkoitettu julkiseksi ja toinen laajempi ja tarkoitettu johtoryhmän sisäiseen käyttöön. Katsottiin, että pöytäkirjojen julkisuus on hyvä asia ja kahden erillisen pöytäkirjan kirjoittaminen ei ole tarpeellista. Päätettiin, ettei kahta erillistä pöytäkirjaa kirjoiteta, vaan johtoryhmän sisäiset asiat kirjataan lisäpöytäkirjoihin. Kokouksissa sovitaan erikseen lisäpöytäkirjoihin kirjattavat asiat. Irma-Leena Notkola muuttaa 12.3.2010 pöytäkirjat sovittuun muotoon.

5. Toiminta ja talouskatsaus

Kokouksessa jaettiin kauden 9.2. – 6.5. toimintaa koskeva liite, josta Irma-Leena Notkola nosti esiin muutamia keskeisimpiä asioita. Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamaa ReTKin ja CSC:n toteuttamaa rekistereiden etäkäytön valmisteluhanketta viedään eteenpäin hankerahoilla

projektiryhmässä, mutta hanke vie myös ReTkin resursseja. Projektiryhmän puolesta hanketta esitellään asialistan kohdassa 6. Tässä kohdassa nostettiin esiin hankkeeseen liittyen valtiovarainministeriön tilastotoimen tehostamista ja alueellistamista valmistelleen työryhmän loppuraportin

(http://www.vm.fi/vm/fi/04_julkaisut_ja_asiakirjat/01_julkaisut/04_hallinnon_kehittaminen/2010_0416Tilast/Tilastotoimen_loppuraportti.pdf) julkaiseminen 2.3.2010. Loppuraportissa ehdotetaan työryhmän asettamista selvittämään Tilastokeskuksen ja CSC:n ja ReTkin etäkäyttöhankkeiden yhteiskehittämismahdollisuuksia, etäkäyttöjärjestelmän hallintomallia sekä resursointia ja rahoitusta (s. 72). Työryhmää ollaan VM:n toimesta parhaillaan kokoamassa ja siihen on tulossa mukaan CSS:n, ReTkin ja Tilastokeskuksen edustajien lisäksi edustaja OKM:stä, STM:stä ja VM:stä. VM:n työryhmän raportissa nostettiin esiin myös EU:n uusi tilastoasetus, jonka artiklan 23 mukaan tieteellistä tutkimusta varten käyttöoikeus voidaan antaa sellaisiin yksikkötasoisiiin tietoihin, joiden perusteella tilastoyksiköt voidaan tunnistaa ainoastaan välillisesti. Tämä säännös on selvästi voimassa olevan kansallisen tilastolain säännöksiä lievämpi ja tällaisenaan parantaisi tilastolain alaisten aineistojen saatavuutta huomattavasti. Raportissa ehdotetaan tilastolain uudistamista valmistelevalle työryhmän perustamista (s. 70). Työryhmän yhtenä tehtävänä olisi tietojen tutkimuskäyttöä koskevien säännösten muuttaminen vastaamaan EU-asetusta.

Toisena osin etäkäyttöhankkeeseen osin rekisteritutkimukseen yleisemmin liittyvänä asiana I-LN nosti esiin Valtiokonttorin ja VIP:n (Valtion IT-palvelukeskus) kanssa 13.4. käymänsä alustavan keskustelun mahdollisuudesta rakentaa julkisen hallinnon sähköisen asioinnin palvelualustalle eri hallinnonalojen yhteinen sähköinen tutkimuslupajärjestelmä rekisteritietojen käyttöoikeuden saamiseksi eri rekisteriviranomaisilta.

Opetusministeriön asettaman Tutkimuksen tietoaaineistot –hankkeen asiantuntijaryhmän (johon I-LN kuului) yhdessä CSC:n kanssa valmisteleva hankkeen väliraportti ”Tutkimuksen tietoaaineistot - Olennaisen käsikirja päättäjille” (<http://www.csc.fi/csc/julkaisut/oppaat/2010/tutkimuksen-tietoaaineistot/?searchterm=tutkimuksen%20tietoaaineistot>) valmistui 19.3. Väliraportti oli nähtävänä kokouksessa. Raportissa esitellään sähköisten tietoaaineistojen ja tietovarastojen hyödyntämisen nykytilanetta ja esitetään visio ja suosituksia tietoaaineistojen hyödyntämisen parantamiseksi ja tehostamista.

Raportointikaudella merkittävän osan työajasta ovat vieneet toimintakertomukseen liittyvä valmistelutyö ja kirjoittaminen sekä Retkin arvioinnin valmistelu.

ReTkin talous on tasapainossa.

6. Etäkäyttöhanke

Marianne Johnson kertoi etäkäyttöhankkeen vaiheesta. Hankkeen ja etäkäyttöidean esittelyä viranomaisille on jatkettu. Rekistereiden etäkäyttöön on eri rekisteriviranomaisten taholta suhtauduttu varauksellisen myönteisesti. Kuitenkin on tiedostettava, että rekisteritietojen etäkäyttöön osallistumisesta kukin rekisteriviranomainen tekee loppujen lopuksi itsenäisen päätöksen. Haasteena on luoda järjestelmä, johon rekisterinpitäjät voivat liittyä luottaen siihen, että järjestelmän ratkaisut eivät vaaranna rekisteröityjen oikeusturvaa ja eivätkä rekisteriviranomaisen perustehtävän toteutumista. Lisäksi metatietoja, joilla tässä tarkoitetaan

erityisesti rekistereiden muuttujia, muuttujien luokitteluja ja niissä tapahtuneita muutoksia kuvaavia tietoja, eivät kaikki rekisterinpitäjät ole halukkaita julkistamaan kokonaisuudessaan. MJ kertoi, että hanke järjestää kesäkuussa paneelin, jossa käsitellään suunnitteilla olevaa etäkäyttöjärjestelmää lainsäädännön näkökulmasta ja johon kutsutaan tietosuojaavaltuutettu sekä lakimiehiä ainakin KELasta, THL:stä, Tilastokeskuksesta .

Tilastokeskus on osaltaan edistänyt rekisteritietojen etäkäyttöä hankkeessa, jossa keväällä 2009 toteutettiin etäkäytön pilottijärjestelmä tutkimuslaboratorion aineistoilla. Pilotissa tutkijat pääsivät omilta tietokoneiltaan internet- yhteyden avulla tiettyihin Tilastokeskuksen tietoaineistoihin. Jatkossa tavoitteena on yhdistää ReTKin ja Tilastokeskuksen etäkäyttöhankeissa saadut tulokset ja kokemukset ja kehittää niiden pohjalta yhteinen kansallinen järjestelmä. VM tulee asettamaan työryhmän tätä tavoitetta varten (ks. asialistan kohta 5 edellä).

Sovittiin, että MJ järjestää johtoryhmälle syksyllä 2010 tapaamisen, jossa esitellään etäkäyttöhanketta ja näytetään demonstraatio Ruotsissa käytössä olevasta etäkäyttöjärjestelmästä. Tapaamisen ajankohta sovitaan sähköpostitse ja tapaamiseen osallistuvat myös CSC:n henkilöt, jotka ovat etäkäyttöhankeissa mukana. MJ työskentelee etäkäyttöhankeissa vuoden 2010 loppuun. Hankkeen loppuraportti tulee jättää OKM:lle 30.4.2011 mennessä.

7. Toimintakertomus 2009

Toimintakertomus (versio 1.0) oli lähetetty osallistujille etukäteen. Toimintakertomus on laadittu rakenteeltaan yhtäläiseksi toimintasuunnitelman kanssa. Toimintakertomuksen alussa olevassa yleiskatsauksessa on laajemmin kuin aikaisempina vuosina kuvattu sitä, missä määrin eri rekistereitä on käytetty tutkimukseen. Näihin tarkasteluihin liittyy kuitenkin monenlaisia epävarmuustekijöitä, joista keskusteltiin.

Todettiin, että huolimatta pienistä resursseista ReTKin toiminta on ollut monipuolista ja toimintakertomus on hyvin informatiivinen. Sovittiin, että johtoryhmän jäsenet lähettävät sähköpostitse toimintakertomukseen liittyvät mahdolliset kommentit Irma-Leena Notkolalle. Toiminnan laajuuden näkökulmasta heräsi kysymys lisäresurssintarpeesta.

8. ReTKin arviointi

Ulkopuolinen arviointi ReTKin toiminnasta tehdään kesän 2010 aikana. Arvionnin toteuttamisesta on tehty erillinen suunnitelma, jonka johtoryhmän jäsenet ovat kierrättäneet hyväksyttävänä omissa laitoksissaan. Arviointisuunnitelmassa on kuvattu, mihin materiaaleihin arviointi perustuu ja mitä tahoja arvioijien toivotaan haastattelevan. Keskusteltiin arviointimateriaaleihin sisällytettävästä itsearviointiraportista. Johtoryhmän mielipiteeksi tuli, että johtoryhmä ei osallistu itsearviointin toteuttamiseen mitenkään, edes kommentoimalla. Itsearviointin tekee näin ollen ReTKin henkilöstö, ja itsearviointiraportti jätetään suoraan arvioijille. Arvioijina toimivat prof. Matti Hakama ja prof. Markus Jänntti. Arvioijien kanssa tehtäviin sopimuksiin liittyvät asiat hoitaa I-LN tarvittaessa THL:n Tieto-osaston osastosihteerin teknistä apua hyödyntäen. Toivottiin, että arvioijat ottaisivat kantaa ReTKin nykyiseen taloudelliseen malliin, jossa ReTKille vyörytetään osa isäntäorganisaation hallinnollisista kustannuksista.

9. Muut mahdolliset asiat

Päätettiin, että kuluvana vuonna pidetään vielä kolme johtoryhmän kokousta. Seuraavan johtoryhmänkokouksen tulisi olla syyskuun alussa arviointiraportin valmistuttua. Päätettiin, että syksyn kokousajat sovitaan sähköpostitse ja Irma-Leena Notkola ehdottaa johtoryhmän jäsenille kokousaikoja.

10. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen 15.05